

Zinātnes Vēstnesis

Latvijas Zinātnes padomes, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksts

6 (590)

ISSN 1407-1479

2020. gada 23. marts

LZA PREZIDENTA OJĀRA SPĀRĪŠA PAZIŅOJUMS

Godātie LZA prezidija un Senāta locekļi, īstenie, ārzemju, goda un korespondētājlocekļi!

Saskaņā ar jaunākajiem Latvijas Republikas Ministru kabineta lēmumiem par pulcēšanās ierobežojumiem COVID-19 vīrusa epidēmijas apkarošanas sakarā līdz šī gada 14. aprīlim vai turpmākajiem Latvijas valdības rīkojumiem atceļu VISAS Latvijas Zinātņu akadēmijas publiskās darbības - lekcijas, sanāksmes, nodaļu, darba grupu un ekspertu sapulces, kā arī 2. aprīlī izziņoto Pavasara pilnsapulci.

Par LZA darbības atsākšanu, kā arī lemt par ārkārtas stāvokļa izraisīto vēlēto amatpersonu pilnvaru pagarinājumu, jaunas pilnsapulces izziņošanas laiku būs tuvākā Senāta uzdevums. Savukārt lēmumi, kas pārsniedz Senāta pilnvaras, būs jāapstiprina nākamajā LZA pilnsapulcē.

LZA darbinieki turpina darbu ierastajā režīmā, sazinoties ar LZA Senātu, nodaļu locekļiem un citu ekspertīzes struktūrvienību pārstāvjiem elektroniski.

LZA SENĀTA LĒMUMI

LZA Senāts 2020. gada 10. marta sēdē nolēma:

- Piešķirt **LZA Senāta Atzinības rakstu** daudzsējumu sporta enciklopēdijas "Olympic Encyclopedia" autoram **Genadijam Maričevam** par Latvijas sporta vēstures pētījumiem.
- Piešķirt **LZA Senāta Atzinības rakstu** Latvijas Olimpiskajai komitejai un tās prezidentam **Aldonim Vrubļevskim** par daudzsējumu sporta enciklopēdijas "Olympic Encyclopedia" sagatavošanu un izdošanu.
- Piešķirt **LZA Lielo medaļu** LZA goda loceklim **Eduardam Kļaviņam** par ieguldījumu Latvijas un Eiropas mākslas vēstures un teorijas pētniecībā, kā arī daudzsējumu enciklopēdiskā izdevuma "Latvijas mākslas vēsture" izdošanas organizēšanā, vadīšanā un intelektuālajā bagātināšanā.
- Piešķirt **LZA Lielo medaļu** LZA īstenajam loceklim **Andrejam Ērglim** par nozīmīgu ieguldījumu jaunu ārstniecības virzienu ieviešanā sirds slimību ārstēšanā Latvijā.
- Piešķirt **LZA Vitauts Tamuža balvu Dr.sc.ing. Andrim Freimanim** (RTU Būvniecības inženierzinātņu fakultāte) par darbu "Plaisu attīstības aplēse, izmantojot modālo analīzi peridīnamikas teorijā". Vad.: Dr.sc.ing. A. Paeglis.

LZA Senāta priekšsēdētāja p.i. **Tālavas Jundzis**
LZA Senāta zinātniskā sekretāre **Alma Edžiņa**

ZINĀTNE UN AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA REFORMU DZIRNĀS

Latvijas zinātne un augstākā izglītība jau kopš neatkarības atgūšanas ir atradusies duālā situācijā. Visos dokumentos zinātne un augstākā izglītība atzīta par prioritāru, taču finansējuma piešķiršanā (% no IKP) ne tuvu tam. Nepietiekama finansējuma piešķiršana turpinās arī pēc tam, kad Zinātniskās darbības likumā un Augstskolu likumā tika ierakstīts, ka Ministru kabinets, iesniedzot Saeimai gadskārtējo likumu par valsts budžetu, paredz ikgadēju finansējuma pieaugumu zinātniskajai darbībai ne mazāku par 0,15 %, bet studijām valsts dibinātās augstskolās ne mazāku par 0,25 % no iekšzemes kopprodukta, līdz valsts piešķirtais finansējums zinātniskajai darbībai sasniedz vismaz vienu procentu no iekšzemes kopprodukta, bet studijām valsts dibinātās augstskolās – sasniedz vismaz divus procentus no iekšzemes kopprodukta. Taču zinātnieku un augstākās izglītības darbinieku saime ir nodrošinājusi gan zinātnes dažādu nozaru attīstību, gan speciālistu sagatavošanu, neskatoties uz nepietiekamo finansiālo nodrošinājumu, daļu darba veicot t.s. sabiedriskā kārtā vai nepilna finansējuma apstākļos. Līdztekus tam realizēta virkne reformu zinātniskās darbības novērtēšanā, zinātnisko institūciju uzskaitē un reģistrācijā, augstākās izglītības programmu, virzienu un augstskolu akreditācijā. Turpmākai zinātniskās darbības un augstākās izglītības attīstībai nepieciešamo reformu realizācijas plāns un paredzētā darbība šobrīd atgādina akmens dzirnas, kuras samal visu, kas tajās nokļuvis. Rezultāts varētu būt varas monopols, sagraujot šādas reformas dzirnas Trešās atmodas laikā panāktu.

Pirmais reformu dzirnu malums notika 2019. gadā, kad Latvijas Zinātnes padome, būdama sabiedriska organizācija, tika anektēta izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) sastāvā kā tās struktūrvienība. Ar 2020. gada 1. jūliju Latvijas Zinātnes padome būs izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā esoša, tiešās pārvaldes iestāde, kuras direktoru konkursa kārtībā uz pieciem gadiem amatā ieceļ un no amata atbrīvo izglītības un zinātnes ministrs. Latvijas Zinātnes padome vairs nebūs koleģiāla zinātnieku institūcija, bet būs izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Visa reorganizācijas programma jau iestrādāta 2019. gada 14. novembrī pieņemtajos Zinātniskās darbības likuma grozījumos. Grozījums likvidēs spēkā esošā likuma 15. pants – Latvijas Zinātnes padomes sastāvs. Līdz šim Latvijas Zinātnes padomes sastāvā no 18 padomes locekļiem 9 bija dažādu zinātnisko organizāciju pārstāvji, viens pārstāvis no Augstākās izglītības padomes, viens – no Darba devēju konfederācijas, vienu delegēja Ministru prezidents, bet 6 pārstāvji nāca no dažādām ministrijām, kas nodrošināja paritātes principu zinātnieku un administratoru pārstāvībai Latvijas Zinātnes padomē (LZP). Jaunais LZP sastāvs, kuram jāsāk darboties ar 2020. gada 1. jūliju, nav zināms, un pastāv reālas bažas, ka jaunajā sastāvā zinātnieku pārstāvniecība var būt mazāka. Bažas saistītas ar IZM izteikto vēlmi apvienot vairākas padotībā esošas iestādes. Neskatoties uz vairāku politiskās sadarbības partneru, zinātnes un augstākās izglītības speciālistu iebildumiem, valdība š.g.18. februārī atbalstīja izglītības un zinātnes ministrijas izstrādāto konceptuālo ziņojumu "Par augstskolu iekšējās pārvaldības modeļa maiņu".

Vispirms, par ziņojuma saturu, kurš neatbilst nosaukumam, jo IZM prezentācijas lielākā daļa veltīta augstākās izglītības un zinātnes nozares strukturālajām pārmaiņām, kas būtu norādāms jau prezentācijas nosaukumā, jo augstskolu iekšējās pārvaldības modeļa maiņa aprobežojas ar augstskolas padomes ieviešanu. Pats satraucošākais šajā ziņojumā ir izvirzīto izmaiņu voluntārais vērtējums, ka tas uzlabos augstākās izglītības kvalitāti. Kā pamatojums izvirzītajiem priekšlikumiem ir piecu esošās iekšējās pārvaldības sistēmas trūkumu uzskaitījums un ļoti tendenciozi negatīvi un neprecīzi pasniegtie fakti par augstāko izglītību. Kā galvenais izmaiņu nepieciešamības faktors tiek pasniegts "nesamērīgi liels augstākās izglītības iestāžu skaits", uzrādot skaitli 54. Faktiski Latvijā ir 16 valsts finansētas augstskolas un 11 privātās augstskolas. Bijušajos tehnikumos, tagad – koledžās, realizējamā profesionālā izglītība uz vidusskolas zināšanu bāzes ar likumu ir pielīdzināta pirmā līmeņa augstākajai izglītībai (divgadīgas studijas), tāpēc augstākās izglītības iestāžu skaitam tiek pievienotas 16 valsts finansētas koledžas, no kurām četras ir nodotas universitāšu pārraudzībā. Bez tam Latvijā eksistē 8 privātās koledžas, kā arī divas ārzemju augstskolu filiāles. Tātad kopējais iespējamais t.s. augstākās izglītības iestāžu skaits Latvijā ir 53. No Latvijas valsts budžeta finansējumu saņem 16 augstskolas un 16 koledžas, un arī pār-

valdības modeļa maiņa – padomes iedibināšana, plānota tikai 16 valsts augstskolās. Rodas pirmais jautājums – vai šī modeļa maiņa, kura radīs valstij papildus izmaksas katru gadu, var dot adekvātu ieguldījumu Latvijas augstākās izglītības kvalitātes uzlabošanā?

Masu saziņas līdzekļos politiķu izplatītais uzskats, ka Latvijā ir "nesamērīgi liels augstākās izglītības iestāžu skaits", vedina domāt par Latvijas augstākās izglītības vēstures nezināšanu. Latvijas teritorijā no 1896. gada līdz 1918. gadam bija viena augstskola – Rīgas Politehniskais institūts, kurā mācības notika krievu valodā. 1919. gadā uz šīs augstskolas bāzes nodibināja Latvijas augstskolu ar latviešu mācību valodu, un 1923. gadā šī augstskola ieguva Latvijas Universitātes nosaukumu, bet 1958. gadā Rīgas Politehniskais institūts ieguva savu iepriekšējo nosaukumu, izveidojot atsevišķu augstskolu, tehniskajām nozarēm pārceļoties citās telpās. 1919. gadā tika nodibināta Mākslas un Mūzikas akadēmijas, bet 1920. gadā – Fiziskās izglītības institūts, kura Satversmī valdība apstiprināja 1921. gadā. 1919. gadā nodibināta arī Latvijas kara skola, kura no 1922. gada ir Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija. 1936. gadā Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultāti pārcēla uz Jelgavu, izveidojot Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju. 1950. gadā uz Latvijas Universitātes medicīnas fakultātes bāzes izveidoja Rīgas Medicīnas institūtu. 11 augstskolas un arī 8 koledžas, kuras nodibinātas pēc neatkarības atgūšanas, ir privātas. Privāto augstskolu izveide un koledžu attiecināšana uz augstākās izglītības jomu veido viedokli par augstākās izglītības iestāžu lielo skaitu.

Otrais jautājums – vai uz valsts augstskolu apvienošanas rēķina ir jāmazina augstskolu skaits, lai uzlabotu augstākās izglītības kvalitāti, un vai valsts augstskolu juridiskā apvienošana var dot pozitīvu ieguldījumu kvalitātē?

Trešais jautājums par ziņojuma sadaļām "Finansējums I" un "Finansējums II", kurās nav nekas minēts par finansējuma apjomiem, bet runāts tikai par finansējuma sadali un valsts budžeta finansējuma īpatsvaru katras augstskolas budžetā. Tālāk – kā plānota pievilcīga un motivējoša atalgojuma politikas realizācija, kas minēta ziņojuma sadaļā "Cilvēkresursi"?

Ziņojuma sadaļā "Augstākās izglītības iestāžu tipoloģija" visas Latvijas augstskolas sadalītas trīs grupās: universitātes, augstskolas un mākslas augstskolas. Ceturtais jautājums – ko gribam panākt, ieviešot jauno tipoloģiju, jo esošajā augstskolu tipoloģijā jau ir definēta katras institūcijas struktūra, loma, prasības un mērķis? Kāpēc nepieciešama cita tipoloģija?

Ziņojuma sadaļā par turpmākās rīcības plānu paredzēta Augstākās izglītības padomes likvidācija, kam tāpat kā sadaļai par augstskolu tipoloģiju nav sakara ar augstskolu iekšējo pārvaldību. Šis rīcības plāna punkts nav ne apspriests, ne pamatots – pārsteigums augstākās izglītības nozarei! Plānots likvidēt vienīgo institūciju, kura pārrauga un kontrolē visu augstskolu darbību augstākās izglītības un zinātnes jomā, kontrolējot promocijas padomju darbu, un kuras sastāvā ir dažādi, t.sk. ar augstāko izglītību tieši nesaistīti, speciālisti. Tāpēc rodas jau pietaks jautājums – kāpēc likvidēt šo būtisko visas Latvijas augstākās izglītības pārvaldības institūciju, aizvietojo to ar 16 atsevišķām padomēm katrā augstskolā? Latvijas Zinātnes padomes reorganizācija, Latvijas Augstākās izglītības padomes likvidēšanas projekts, Latvijas augstākās izglītības strukturālo reformu projekts nepārprotami norāda uz zinātnes un augstākās izglītības nozares pārvaldes centralizācijas procesu. Centralizāciju nosaka politiski uzstādījumi, bet pati realizācija notiek empiriski – bez zinātniska pamatojuma, pamatojoties uz novērojumiem citās valstīs, un bez reāla skaidrojuma nozares speciālistiem. 2020. gada 12. martā, Valsts sekretāru sanāksmē ir izsludināti izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotie grozījumi Augstskolu likumā par augstskolu iekšējās pārvaldības maiņas īstenošanu. Steiga šo reformu realizācijā ir vēl viens apliecinājums to nepamatotībai un vēlmei iecerēto realizēt, neizpētot to pamatotību, lietderību un tālākās attīstības iespējas, aizvietojo to izpēti ar voluntāriem spriedumiem par to, ka "reformas jau sen bija nepieciešamas". Jā, reformas ir nepieciešamas, bet šī vārda pamatnozīmē: pārkārtojums, pārveidojums, maiņa, kurā pārņemto vairāk, nekā rāda no jauna. Diemžēl politikā (rakstot partiju programmas) to uztver kā jaunievedumu, likvidējot iepriekšējo, kā piemēram, naudas reforma u.tml.

Turpinājums – 4.lpp.

LZA ĢENERĀLSEKRETĀRS ANDREJS SILIŅŠ PAR LZA DARBĪBU 2019. GADĀ

Tēzes referātam LZA pilnsapulcē

- Sagatavota Gadagrāmata 2020, kurā ir sniegts vispusīgs Akadēmijas iepriekšējā gada darbības atspoguļojums. Gadagrāmata paredzēts izsniegt LZA locekļiem pirms Pavasara pilnsapulces. Vislielākā pateicība Gadagrāmatas gatavotājiem un visiem LZA pienākumu pildītājiem.
- Angļu valodā sagatavots informatīvs materiāls par LZA darbību 2019. gadā, kurā ir iekļauti ārzemju partnerus interesējoši materiāli.
- Papildus tradicionālajiem pienākumiem, LZA pildīja Audita ieteikumus un saņēma pozitīvu vērtējumu par šo darbu. Diemžēl neizdevās īstenot ieteikumus par nepieciešamību palielināt finansējumu Akadēmijas darbības stimulēšanai. LZA finansējums arī 2020. gadā ir palicis iepriekšējo gadu līmenī, bet **relatīvais finansējums no Zinātniskās darbības nodrošināšanas līdzekļiem pēdējos četros gados ir samazinājies trīs reizes.**
- Konkretizēta LZA sadarbība ar Valsts emeritētiem zinātniekiem, lai nodrošinātu grantu saņemšanas stabilitāti.
- Uz abpusējas izpratnes pamatiem aktivizēta sadarbība ar Latvijas jaunajiem zinātniekiem.
- Veiktas nopietnas iestrādes, lai iegūtu Augstceltni LZA īpašumā, ar mērķi nodrošināt zinātnes attīstības un inovācijas atbalsta centra izveidi šajā ēkā.
- Kopumā LZA sekmīgi pilda Hartā, citos LR normatīvajos dokumentos un Statūtos paredzētos pienākumus, īpašu uzmanību pievēršot pasākumiem, kuri ceļ LZA **prestīžu** sabiedrībā.

MĒRKIS AR LATVIJAS ZINĀTNIĒKU PĒTĪJUMIEM IEPAZĪSTINĀT UN IEINTERESĒT SADARBĪBAI PASAULES ZINĀTNIĒKUS

Latvijas Valsts prezidents un Latvijas Zinātņu akadēmijas goda loceklis Egils Levits ievada uzrunā nule iznākušajai Latvijas Zinātņu akadēmijas gadagrāmatai 2020 angļu valodā ir nepārotams: "Latvijas Zinātņu akadēmija manā skatījumā ir sociāli atbildīga zinību institūcija. Moderna un atvērta institūcija. Tās uzdevumi aptver plašu darbības loku – no sabiedrības izpratnes iedvesmošanai par labu karjerai zinātnē. Būt par zinātnieku – šī privilēģija iet roku rokā ar atbildību pret Latvijas sabiedrību un nodokļu maksātājiem. Atbildību izplatīt jaunākos pētījumu rezultātus Latvijas zinātnē, izskaidrot to pielietojamību un celt sabiedrības informētību par specifiskiem zinātnes aspektiem. Kā izcilāko zinātnieku apvienībai akadēmijai jākalpo par iedvesmas un zināšanu avotu jaunatnei".

Jaunajā izdevumā apkopoti vairāk nekā 40 raksti. Tā adresāts ir ikviens interesents visā pasaulē, bet it sevišķi Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības, LIAA ārvalstu biroji, kā arī ārvalstu diplomātiskās un biznesa pārstāvniecības, kas akreditētas Latvijā, un, protams, Latvijas Zinātņu akadēmijas sadarbības partneri – zinātņu akadēmijas un citas zinātniskās institūcijas gan Eiropā, gan citur pasaulē. Izdevumu grezno Latvijas sabiedriskās darbinieces, gleznotājas un Latvijas Zinātņu akadēmijas goda locekles Džemmas Skulmes (1925–2019) gleznas "Kariatīde" (1998) reprodukcija – veltījums pērn aizsaulē aizgājušajai izcilajai personībai.

Ar jauno izdevumu "Latvian Academy of Sciences YearBook 2020" aicinām iepazīties e-versijā LZA [timekljvetne](#).

Latvijas Jauno zinātņu apvienība

LATVIEŠU ZINĀTNIEKI BERLĪNĒ ATSAUCĪGI SADARBĪBAI AR LATVIJU, VEIDOJOT KUSTĪBU #ziniLV

No kreisās Lana Saksons, Aiga Šemeta, Astra Zoldnere, Evita Milan iepazīstina ar saviem pētījumiem Foto – E. Pinto

Sestdien, 22. februārī, pēc Eiropas Latviešu apvienības (ELA) aicinājuma uz pirmo pieredzes apmaiņas un sadarbības diskusiju tikās Berlīnē strādājošie latviešu zinātnieki un pētnieki¹. Tikšanās apliecināja zinātnes diasporas gatavību sadarbībai ar partneriem Latvijā un zinātnes kopprojekta, gan plašākā zināšanu apritē – ar iesaisti praktiskās iniciatīvas inovāciju un tehnoloģiju pārneses jomā Latvijā, kā arī rīcībpolitikas veidošanā. Tas sasaucas ar topošās zinātnes diasporas kopienas #ziniLV mērķiem.

“Pēc pieredzes gušanas Dānijā un Vācijā vēlos savas zināšanas nodot Latvijai, sekmēt inovāciju piesaņemšanu ilgtspējīgai – vides un sabiedrības priekšā atbildīgai – attīstībai,” diskusijā uzsvēra Evita Milana, Dānijas Tehniskās Universitātes doktorante un Berlīnes Tehniskās Universitātes Uzņēmējdarbības centra tehnoloģiju pārneses menedžere. Pētniecības un sabiedrības norišu ciešā saikne atklās arī kino pētnieces Astras Zoldneres atziņas, kuras analīze par senioru atspoguļojumu pēdējās desmitgadēs kinodarbos atklāj augošu nepieciešamību sabiedrības novecošanās kontekstā izskaust stereotipus par vecāku gadagājumu cilvēkiem.

Savukārt Lana Saksons – Šarītē psihiatrijas doktorante un metazinātnes pētniece Berlīnes veselības institūtā – norādīja uz ieguvumiem, ko Latvijas zinātnes produktīvai sniegtu sadarbība ar minētajām iestādēm zinātnes kvalitātes metrikas un indikatoru izstrādē. Pēc Aigas Šemetas – ģermānistikas pētnieces un latviešu valodas pasniedzējas Greifswaldes Universitātē – pieredzes stāsta raisījās viedokļi apmaiņa arī par Latvijas un Lgaunijas universitāšu salīdzinošo atvērtību sadarbībai ar ārvalstu pētniekiem, kā arī par nacionālās identitātes lomu zinātnes starptautiskajā kopienā. Rigu sarunā pārstāvēja Ieva Siliņa, Latvijas Jauno zinātņu apvienības valdes priekšsēdētāja, kura norādīja uz to, ka šis ir īstais laiks, kad zinātniekiem atgriezties Latvijā, lai piedalītos zinātniskajā un reformu darbā Latvijas konkurētspējas celšanā. Viņa norādīja uz plašajām iespējām sadarbībai arī no ārvalstīm, veidojot starptautiskus konsorcijs pētniecības grantu piesaistei un popularizējot zinātni Latvijas sabiedrībā.

Ar šo diskusiju ir aizsākta zinātnes diasporas kopienas #ziniLV veidošana, sadarbojoties Izglītības un zinātnes ministrijai, ELA un citām diasporas organizācijām, kā arī ieinteresētajiem partneriem Latvijā. Šogad plānotas līdzīgas diskusijas ar latviešu zinātniekiem un pētniekiem Minhēnē (Vācijā), Cirihe (Šveicē), un, iespējams, Vīnē (Austrijā), un interesi šo kustību izvērst izrādījuši arī latvieši Briselē (Beļģijā) un Upsalā (Zviedrijā). Sadarbībā ar Berlīnē darbojošos diasporas latviešu sarunu klubu “LaVa” intervijas ar zinātniekiem un pētniekiem paredzēts atspoguļot arī podkāstu formātā. Ar skatu uz plašākas zinātnes diasporas sadarbības veidošanu šīs aktivitātes papildina Lielbritānijā jau divus gadus darbojošās biedrības “ALSRUK – Association of Latvian Students and Researchers in the UK” ikgadējās konferences un reģionālos diasporas zinātņu tiklošanās pasākumus.

Šīs kustības jēga ir veidot ciešas sadarbības tīklus ar Latvijas zinātni. Tāpēc priecāsimies par Latvijas kolēģu līdzdalību šajā iniciatīvā un informācijas apmaiņu par konkrētu kopprojektu iespējām. Tāpat, piemēram, labprāt iepriekš uzzināsim par Latvijas zinātņu un pētnieku ārvalstu vizītēm, lai varētu to ietvaros iepazīst tikšanās ar diasporas kolēģiem zinātnē un plašāku interesentu loku, lai paplašinātu Latvijas zinātnes atbalstītāju loku.

Lai sekotu informācijai par gaidāmajiem pasākumiem ārvalstīs un sadarbības iespējām, ikviens ir aicināts pievienoties reģionālajai LinkedIn grupai “#ZinātneLatvijai – Vācijā, Austrijā un Šveicē” (<https://www.linkedin.com/groups/13795662/>) vai plašākai grupai “Latvijas izcelsmes pētnieki un zinātnieki pasaulē/Latvian researchers abroad” (<https://www.linkedin.com/groups/13655683/>), kā arī sekot ar mirklbirku #ziniLV iezīmētajai informācijai ELA mājas lapā (www.ela.lv) un ELA Facebook vietnē (<https://www.facebook.com/EiropasLatviesuapvieniba/>). Ja vēlaties aktīvāk iesaistīties tiklošanās pasākumu un diskusiju rīkošanā savā pilsētā vai nozarē, sazinieties ar ELA, rakstot uz ela@latviesi.com!

Informāciju sagatavoja: **Elina Pinto**, ela@latviesi.com / +352 691 981 524

¹ Sadarbības pasākumi ar diasporu zinātnē un pētniecībā tiek īstenoti Izglītības un zinātnes ministrijas īstenotā ERAF projekta Nr. 1.1.1.5/17/1/002 “Integrētie nacionālā līmeņa pasākumi Latvijas pētniecības un attīstības interešu pārstāvēšanas stiprināšanai Eiropas pētniecības telpā” ietvaros

LATVIJAS JAUNO ZINĀTNIEKU APVIENĪBĀ

IEPAZĪSTINĀM AR LATVIEŠU JAUNAJĀM ZINĀTNIECĒM BERLĪNĒ!

Foto no personīgā arhīva

ASTRA ZOLDNERE – ir latviešu režisore, kino kritiķe un pētniece. Viņas darbā kino praktiskie un teorētiskie aspekti viens otru papildina. Astra ieguvusi maģistra grādu kino režijā Baltijas Filmu un mediju skolā. Viņas veidotās spēles un dokumentālās īsfilmas “Jūras nauda”, “Trauslā sirds” un “Melleņu gari” rādītas daudzos filmu festivālos un ieguvušas balvas. Kopš 2018. gada Astra studē zinātniskās-mākslinieciskās doktorantūras programmā Konrāda Volfa Kino universitātē Bābelšbergā.

Kāpēc Jūs kļūvat par zinātnieci?

Mani vienmēr ir interesējusi gan kino teorija, gan prakse. Zinātniskās-mākslinieciskās doktorantūras programmā kino zinātne un māksla viena otru papildina.

Kādi ir Jūsu pašreizējā darba atklājumi? Pie kā Jūs šobrīd strādājat?

Provizorisks doktora darba nosaukums: “Vecāka gadagājuma cilvēku attēlojums vācu spēlfilmās (2009–2018): esošo kino stereotipu dekonstrukcija”. Savā doktora darbā es pētīju vecāka gadagājuma cilvēku atainojumu mūsdienu vācu spēlfilmās. Izņemot iegūto informāciju, veidoju dokumentālo filmu par šo tēmu.

Kāpēc Jūsu pētījums ir svarīgs? Kā tas varētu ietekmēt vai mainīt pasauli?

Lai arī pasaule – it īpaši augstāk attīstītās valstis – noveco (Harper, 2018), mēs dzīvojam sabiedrībā, kas glorificē jaunību. Iepriekš veiktie pētījumi pierāda, ka medijos seniori tiek stereotipizēti un lielākoties attēloti negatīvā veidā. Tomēr ko par to domā seniori paši? Mana darba mērķis ir veicināt kritisku diskusiju par vecāku cilvēku attēlojumu kino.

Foto no personīgā arhīva

EVITA MILAN – tehnoloģiju pārneses menedžere Berlīnes tehniskās universitātes Uzņēmējdarbības centrā. Viņa strādā ar uzņēmumiem, kas meklē sadarbību ar universitāti: startapiem un pētniekiem. Evitas galvenais uzdevums ir savest kopā pareizos cilvēkus, lai veicinātu inovācijas. Isumā – viņa prakse pielieto teorijā uzkrātās zināšanas.

Kāpēc Jūs kļūvat par zinātnieci?

Mans bijušais vīrs un daži mani draugi strādāja universitātē, un man ļoti patika viņu darba stils un brīvība, tāpēc arī vēlējos strādāt vidē, kas virza mani uz priekšu, bet vienlaikus nes labumu un jaunas zināšanas pasaulē.

Kādi ir Jūsu pašreizējā darba atklājumi? Pie kā Jūs šobrīd strādājat?

Mani ļoti interesē manis izvēlēta doktora darba tēma, tāpēc man vienmēr viss liekas ļoti interesanti, gan tas, ko lasu, gan tas, ko pati izpētīju. Mana tēma vairāk attiecas uz uzņēmumiem, un to kā uzņēmumi var radīt jaunus tehnoloģijas. Šobrīd mans fokuss ir dot manai disertācijai teorētisko rāmi, jo, protams, prakses piemēri ir ļoti interesanti, bet jāatceras, ka doktora darbs kļūst par doktora grāda cienīgu vien tad, ja tas rod vietu teorētiskajai pasaulē. Tā ir māksla balansēt starp prakses pielietojumu un teorijas attīstību, piesaņemot teorētiskajai literatūrai.

Viens no atklājumiem, kas mani pašu ļoti pārsteidza ar negaidītu iznākumu, ir tas, ka universitātes izgudrojumi nepalīdz uzņēmumiem kļūt zaļākiem vai radīt ilgtspējīgas attīstības vērtības. Interesanti arī vērot, ka, ja izgudrojums komercializē paši zinātnieki, tad ir lielākas iespējas, ka inovācija nonāks līdz tirgum, jo paši zinātnieki iegulda vairāk laika, lai komercializētu savu izgudrojumu. Interesanti arī ir novērot, ka, neskatoties uz to, ka daži no pētnieku izgudrojumiem ir ļoti agrīnās stadijās, tomēr var sasniegt tirgu un kļūt par inovācijām.

Kāpēc Jūsu pētījums ir svarīgs? Kā tas varētu ietekmēt vai mainīt pasauli?

Protams, ka pētījuma mērķis ir padarīt šo pasauli labāku, uz-

labot esošo. Bet realitātē, es domāju, ka reti, kurš izlasīs manu pētījumu. Tas viss ir vairāk vajadzīgs manis pašas attīstībai nekā pasaulei. Cerība tomēr ir, ka uzņēmumu vadītāji un universitātes darbinieki ieklausīsies dažos no maniem padomiem un tas viņiem palīdzēs pieņemt pareizos lēmumus inovāciju veicināšanā.

Foto no personīgā arhīva

LANA SAKSONE – doktorantūras studente, kas jau absolvējusi praktisko gadu kliniķā.

Kāpēc Jūs kļūvat par zinātnieci?

Nav nekā aizraujošāka par zinātne.

Kādi ir Jūsu pašreizējā darba atklājumi? Pie kā Jūs šobrīd strādājat?

Es pētīju, kā tiek regulēta smadzeņu audu plasticitāte, kā arī pētīju pašu pētniecību, strādājot metapētniecības laukā.

Kāpēc Jūsu pētījums ir svarīgs? Kā tas varētu ietekmēt vai mainīt pasauli?

Doktora darbs psihiatrijā palīdzēs saprast, kā tiek regulēta smadzeņu aktivitāte. Metapētniecība ir svarīga, jo uzlabo zinātnes kvalitāti.

Trīs atziņas par tēmu, kuru pētāt, un ko citiem būtu interesanti uzzināt?

Pētniecībā ir jāpaplašina indikatoru loks, lai veicinātu zinātnes produktivitāti; Atbildībai un ilgtspējībai ir jābūt zinātnes vērtēšanas pamatā; Glijas šūnas ir nozīmīgas smadzeņu plasticitātes homeostāzē.

Foto no personīgā arhīva

Laura Sūna – pēcdoktorantūras pētniece komunikāciju zinātnē. Strādā *Freie Universität Berlin*, starpdisciplinārajā pētījumu programmā *Affective Societies*. Piedalās empiriskā pētījumā par emocijām un afektiem realitātes šovos.

Kāpēc Jūs kļūvat par zinātnieci?

Vēlējos analizēt lietas, kas mani pašu interesē un saprast sociālā konteksta lomu tajā.

Sāku ar jauniesi kultūru analīzi un nonācu līdz sabiedrības integrācijas, identitātes un mediju nozīmes sabiedrības attīstībā analīzei.

Kādi ir Jūsu pašreizējā darba atklājumi? Pie kā Jūs šobrīd strādājat?

Pašlaik analizēju to, kā realitātes šovu veidošanā producenti iekodē dažādus populārās kultūras kodus, un kā skatītāji šos šovus uztver. Šovos tiek veidotas un tālāknodotas emociju izrādīšanas konvencijas, kuras nosaka, kuras emocijas ir pieļaujamas konkrētā situācijā un kuras ne. Skatītāji šīs konvencijas nereti nekritiski pārņem savā ikdienas dzīvē. Tas novērojams ne tikai starppersonu komunikācijā, bet arī, piemēram, interneta vidē, kur liela izplatība ir naida runai (*hate speech*).

Kāpēc Jūsu pētījums ir svarīgs? Kā tas varētu ietekmēt vai mainīt pasauli?

Viltus ziņu popularitātes kontekstā pētījumi par televīzijas raidījumu tapšanas procesiem un skatītāju reakciju uz tiem atklāj sabiedrības medijpratības līmeni. Līdz ar to gribas uzsvērt medijpratības veidošanas nepieciešamību, ne tikai pirmsskolas un skolas vecumā, bet visa mūža garumā.

Trīs atziņas par tēmu, kuru pētāt un ko citiem būtu interesanti uzzināt.

Sociālajos tīklos (*YouTube, Instagram* un *Facebook*) cirkulē video, kuri pauzē ne tikai izklaidējo saturu, bet video, it īpaši jauniesi, viedokli par sociāli-politiskiem jautājumiem. Ir nozīmīgi šo mediju saturu uztvert nopietni un pieņemt jauniesi informācijas uzņemšanas prasmes. Tas vērtējams, no vienas puses, pozitīvi, jo jauniesi, kuri tiek uzskatīti par neieinteresētiem šādi veido savu viedokli. No otras puses, šeit parādās lielas radikalizēšanās tendences, jo tieši trūkstošās kritiskās medijpratības dēļ jauniesi nereti internetā redzēto informāciju uztver kā nepatīdamu patiesību.

LJZA PIEVIENOJAS JAUNAS VALDES LOCEKLIS

Eduards Baķis

Foto no personīgā arhīva

Šī gada 8. martā norisinājās ikgadējā LJZA biedru kopsapulce, kurā – bez iepriekšējā gadā padarītā pārrunāšanas un finanšu pārskatu apstiprināšanas – tika ievēlēti arī jauns valdes loceklis. Sakarā ar darba piedāvājuma pieņemšanu prestižā Somijas institūtā darbu LJZA valdē neturpinās Dr. Andrīss Freimanis.

Uz vakanto pozīciju valdē pieteicās trīs ļoti spējīgi kandidāti,

divi zinātņu doktori un viens grāda pretendents, kura darbs ir jau priekšizstāvēšanas fāzē. Visi kandidāti dalījās ar savu vīziju par LJZA nākotni un iesaistījās diskusijā ar LJZA biedriem.

Vēlēšanu pirmajā kārtā ar nelielu balsu vairākumu uzvarēja Dr. Eduards Baķis – jaunais zinātnieks, kurš pēc doktorantūras studijām Lielbritānijā jau gadu pievienojies Latvijas zinātnieku pulkam. “Imperial College London” aizstāvēta doktora disertācija ķīmijā ir par jonu šķīdumiem: sāļiem ar ļoti zemām kušanas temperatūrām – šķīdumi istabas temperatūrā, kas nav gaistoši, uzliesmojoši, un var kalpot par jauniem šķīdinātājiem ķīmiskajā rūpniecībā. Kā zināms, teju jebkura organiska materiāla sintēze sākas ar gāzveida izejvielām (metāns, acetilēns, ūdeņradis u.c.), kas augstā temperatūrā un spiedienā tālāk tiek pārvērstas sarežģītākās molekulas. Pēcdoktorantūras projekta ietvaros Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultātē Eduards sadarbībā ar nozares globālajiem līderiem Francijā un Lielbritānijā izstrādā jaunus jonu šķīdumus, kas labvēlīgi ietekmē ķīmiskos procesus ar gāzveida reaģentiem, ļaujot samazināt šādu procesu enerģijas patēriņu un līdz ar to arī oglekļa emisijas.

Paralēli pētnieciskajam darbam Eduards pasniedz ķīmijas kursu Latvijas Universitātē un Rīgas Stradiņa universitātē. Eduarda sirdslieta ir jauniesi iesaiste zinātnē, nodrošinot nemīgtu zinātnieku kontaktu ar jauno paaudzi. Tikai tā ir iespējams panākt dedzīgu un motivētu jauniesi iesaistīšanos studiju un pētnieciskajā procesā nākotnē!

Turpinājums – 3.lpp.

PAR MIRDZOŠĀM ACĪM ZINĀTNĒ

Kristīne Šneidere pašlaik ir Rīgas Stradiņa universitātes doktora studiju programmas "Psihologija" doktorante, tomēr paralēli studijām, viņai ir bagātīga pieredze dalībai pētījumos, sadarbojoties ar Latvijas labākajiem pētniekiem kognitīvās neirozinātnes jomā. Kā iesaistīties pētījumos uzreiz pēc bakalaura studiju noslēguma un saņemt motivāciju līdz pat doktorantūrai, atklāj Kristīne.

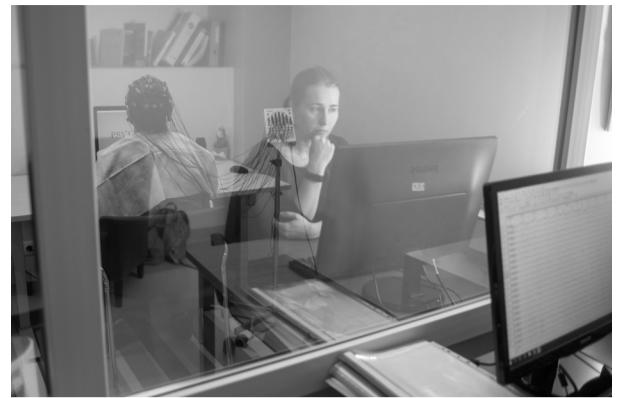
K. Šneideres promocijas darba tēma, kas saistās ar tādu dzīvesveida faktoru kā fiziskā aktivitāte un kognitīvās rezerves saistība ar kognitīvās disfunkciju gados vecākiem pieaugušajiem, ir interdisciplināra un aplūko veselīgu kognitīvo novecošanos biopsihosociālā modeļa ietvaros, ņemot vērā gan kognitīvās procesus, gan dzīves pieredzi, gan arī smadzeņu funkcionalitāti. Pašlaik starpdisciplināritāte ir atslēgvārds daudzām sabiedrībā esošo problēmu izpētes pētījumiem. Bet kāds bija ceļš līdz tēmas izvēlei?

Vidusskolā Kristīne rakstīja zinātniski pētniecisko darbu par mazvērtības kompleksiem. Tad arī sāka veidoties interese par psiholoģijas komponentiem. Tad arī sāka veidoties interese par psiholoģijas komponentiem. Tad arī sāka veidoties interese par psiholoģijas komponentiem. Tad arī sāka veidoties interese par psiholoģijas komponentiem. Tad arī sāka veidoties interese par psiholoģijas komponentiem.

bija pētnieka p.i. Jaunā zinātniece atzīst, ka iesaistīties projektā kopā ar profesoru Elmāru Rancānu un dakteri Aināru Stepenu bija liels prieks un gods. Šim pētījumam, kas veltīts veselīgas novecošanās problēmām, bija inovatīvs mērķis. Tā ietvaros tika salīdzināti kognitīvo procesu rādītāji starp (1) Latvijas sportistiem – veterāniem, (2) cilvēkiem, kas nesen uzsākuši nodarboties ar fiziskajām aktivitātēm un (3) cilvēkiem ar sēdošu dzīvesveidu. Kaut arī rezultāti nesniedza stingru pamatojumu ilgtermiņa fiziskās aktivitātes saistībai ar veselīgu kognitīvo novecošanos, tika atklāta saistība starp izmaiņām smadzeņu integritātē un sēdošu dzīvesveidu, kā arī gūtas atziņas pētījuma metodoloģijas uzlabošanai. Pašlaik, kad Kristīne studē doktorantūrā un ir iesaistīta RSU iekšējā granta projektā "Ilgtermiņa fiziskās aktivitātes ietekme uz kognitīvās disfunkcijas un depresijas radīto slogu senioriem (ELPA-COG)", šīs atziņas tiek liktas lietā un metodoloģija uzlabota.

Motivācija tālākam darbam pētniecībā tika stiprināta 2017. gadā ERASMUS mobilitātes praksē Itālijā, Padujas universitātē. Prakses ietvaros radās iespēja salīdzināt studentu pētnieciskās darbības un sadarbības praksi Itālijā ar pieredzi Latvijā, kas rezultējās publikācijā, tādēļ Kristīne visus jaunus un topošos pētniekus aicina izmantot tik plašās iespējas doties pieredzes apmaiņās uz citām valstīm.

Kristīnes gadījumā studijas doktorantūrā bija veiksmīgās pētnieka karjeras likumsakarīgs turpinājums, kas, kā viņa atzīst, sniedz gan praktiskus, gan izaugsmei būtiskus ieguvumus. Piemēram, studijas doktorantūrā dod lielāku iespēju tikt iesaistītam jaunus projektos, kā arī caur Doktorantūras nodaļas atbalstu piedāvā arī jaunu prasmju apgušanas un stiprināšanas pasākumus. Netrūkst arī izaicinājumi. Grūtākais doktorantūras laikā ir pieņemt, ka promocijas darba projekts un īstenotais pētījums nav nevainojams, un nereti tam ir ne tikai nepieciešama pieslipēšana, bet arī ievērojamas metodoloģiskas izmaiņas. Nekas nav perfekts, tāpēc svarīgi ir dalīties ar savām idejām, lai saņemtu atgriezenisko saiti gan no studiju programmas vadīt-

Kristīne Šneidere

Foto – RSU

tājas profesores Kristīnes Mārtinsones, gan citiem kolēģiem, tādējādi promocijas darbu pietuvinojot izcilam izpildījumam, nepazaudējot sākotnējo ideju.

Kā viens no ieguvumiem doktora studiju laikā ir nacionālie un starptautiskie kontakti ar nozares ekspertiem, kas ir pamats iesaistīties citos projektos. Kristīne jau tagad zina, ka tiklīdz būs iegūts doktora grāds, noteikti pieteiksies dalībai pēcdoktorantūras nacionālajam atbalstam, turpinot disertācijas tēmas izpēti. Jāsaka, ka vislielākā vērtība šai pētniecības tēmai būs tad, kad tā kļūs par longitudinālu pētījumu.

Raksturojot zinātnieka profilu, kādu Kristīne vēlētos redzēt, domājot par zinātnisko kopienu nākotnē, tiek atzīts, ka galvenais ir kritiski izvērtēt savas idejas un atziņas, saglabāt spēju būt atvērta pret līdzcīvēkiem un citām kultūrām. Arvien biežāk izskan jēdziens "pētnieka balss", kas nosaka, ka katram pētniekam ir sava rakstīšanas ritms, iezīmes, tonis, tāpēc jānovēl, lai doktorantiem un jaunajiem zinātniekiem ir dzirdama katrā "pētnieka balss", un, protams, – par degošām acīm brīdī, kad tiek runāts par savu promocijas darbu!

Justīne Viķe, LJZA biedre
Kristīne Šneidere, RSU pētniece

PĒCDOKTORANTŪRAS PROGRAMMAS 3. KĀRTĀ ATBALSTĪTI 82 PIETEIKUMI

Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) izsludinātā pēcdoktorantūras pētniecības atbalsta pieteikumu 3. kārtā apstiprināti 82 pieteikumi par kopējo finansējumu vairāk nekā 10 miljoni eiro. Šos projektus īsteno 16 zinātniskās institūcijas un 3 komersanti. Savukārt pētniecības pieteikumu 1. un 2. atlases kārtā ir noslēgti 193 līgumi par kopējo attiecināmo finansējumu vairāk nekā 25,5 miljoni eiro.

Trešajā kārtā apstiprināto pieteikumu vidū 11 ir fundamentālie pētījumi, 67 – rūpnieciskie un ar saimniecisku darbību nesaistīti pētījumi, bet 4 – rūpnieciskie un ar saimniecisko darbību saistīti pētījumi.

Apstiprināto 82 pieteikumu kopējais finansējums ir **10 734 690,73 EUR**, no tiem:

- **11** fundamentālu pētījumu pieteikumu finansējums ir **1 471 63,61 EUR**;

- **67** rūpnieciskū, ar saimniecisku darbību nesaistītu pētījumu pieteikumu finansējums ir **8 831 189,04 EUR** (tai skaitā pārvaldīts finansējums 2 809 923,60 EUR apmērā no saimnieciskās darbības pētniecības pieteikumiem pieejamā finansējuma)

- **4** rūpnieciskū ar saimniecisku darbību saistītu pētījumu pieteikumu finansējums ir **432 138,08 EUR**.

Uz trešo kārtu bija iesniegti 203 pieteikumi. Noraidīts tika **121 pētniecības pieteikums**:

- 11 pieteikumi tika noraidīti pēc administratīvās un atbilstības vērtēšanas kritērijiem;

- 59 pieteikumi tika noraidīti zinātniskās kvalitātes dēļ;

- 51 pētniecības pieteikums tika noraidīts finansējuma nepietiekamības dēļ.

Visu iesniegto pieteikumu kopējā pieprasītā finansējuma summa bija **26 656 822,16 EUR**, savukārt pieejamais 3. kārtā bija **15 120 078 EUR**, tostarp:

- Ar saimniecisku darbību nesaistītu fundamentālo pētījumu pieprasītais finansējuma apjoms ir **6 555 230,53 EUR** un pieejamais – **1 512 007,80 EUR**. Tādējādi fundamentālo pieteikumu atlasē **uz 1 vietu** pretendēja **4,5 projekti**.

- Ar saimniecisku darbību nesaistītu rūpniecisko pētījumu pieprasītais finansējuma apjoms ir **19 401 847,55 EUR** un pieejamais – **6 048 031,20 EUR**. Tādējādi rūpniecisko pieteikumu atlasē **uz 1 vietu** pretendēja **2,2 projekti**.

- Ar saimniecisku darbību saistītu pētniecības pieteikumu pieprasītais finansējums ir **699 744,08 EUR** / pieejamais – **7 560 039 EUR**.

Apstiprinātos pieteikumus īsteno 19 organizācijās, no tām **16 zinātniskās institūcijas** un **3 komersanti**. Visvairāk pieteikumu ir apstiprināti Rīgas Tehniskajai universitātei (20 pieteikumi), Latvijas Universitātei (19 pieteikumi) un Latvijas Organiskās sintēzes institūtam (10). No apstiprinātajiem pieteikumiem 19 īsteno ārvalstu pēcdoktoranti, to vidū 6 pēcdoktoranti, kuri atgriežas Latvijā pēc doktora studijām vai pētniecības ārzemēs.

Trešajā kārtā apstiprināto pētniecības pieteikumu sadalījums RIS3 jomās:

Biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju, biofarmācijas un biotehnoloģiju jomā ir apstiprināti **20 pētniecības pieteikumi** (visus iesniegušās zinātniskās institūcijas), no tiem:

- 2 ir fundamentālie pētījumi,
- 18 rūpnieciskie pētījumi.

Biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju, biofarmācijas un biotehnoloģiju jomas apstiprināto pieteikumu finansējuma ir **2 675 616,65 EUR**.

Viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomā apstiprināti **26 pētniecības pieteikumi** (visus īsteno zinātniskās institūcijas), no kuriem

- 1 ir fundamentālais pētījums,
- 25 rūpnieciskie pētījumi.

Viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomas apstiprināto pieteikumu finansējums ir **3 478 953,12 EUR**.

Zināšanu ietilpīgās bioekonomikas jomā apstiprināti **11 pētniecības pieteikumi**, no kuriem:

- 1 ir fundamentālais pētījums,
- 10 rūpnieciskie pētījumi (vienu projektu īsteno komersants).

Zināšanu ietilpīgās bioekonomikas jomas pieteikumu finansējums ir **1 605 670,80 EUR**.

Viedās enerģētikas jomā apstiprināti **5 pētniecības pieteikumi**. Šos pieteikumus iesniegušās zinātniskās institūcijas, un tie visi ir rūpnieciskie pētījumi.

Viedās enerģētikas jomas pieteikumu finansējums ir **669 029,52 EUR**.

Informāciju un komunikāciju tehnoloģiju jomā apstiprināti **7 pētniecības pieteikumi**:

- 1 ir fundamentālais pētījums,
- 6 rūpnieciskie pētījumi (vienu īsteno komersants).

Informāciju un komunikāciju tehnoloģiju jomā finansējums ir **802 835,28 EUR**.

13 pētniecības pieteikumi sniedz ieguldījumu Latvijas viedās specializācijas stratēģijas mērķu sasniegšanā, izaugsmes prioritāšu īstenošanā, no kuriem:

- 6 ir fundamentālie pētījumi,
- 7 rūpnieciskie pētījumi (vienu īsteno komersants).

Finansējuma apjoms pieteikumiem, kas sniedz ieguldījumu Latvijas viedās specializācijas stratēģijas mērķu sasniegšanā, izaugsmes prioritāšu īstenošanā, ir **1 739 170,68 EUR**.

Trešās kārtas pēcdoktorantu profils:

Salīdzinot ar iepriekšējām kārtām, šajā kārtā ir pieaudzis ārvalstu pēcdoktorantu skaits: 13 ir ārvalstu izcelsmes pētnieki un 6 ir Latvijas izcelsmes pētnieki, kuri atgriežas Latvijā pēc studijām vai darba ārzemēs. Ārvalstu pētnieki pārstāv šādas valstis: Argentīna, Bulgārija, Indija, Igaunija, Irāna, Krievija, Ķīna, Meksika, Lietuva, Slovēnija, Ukraina.

Vairums 3. kārtas pētnieku doktora grādu ir ieguvuši Latvijā: 31 – Latvijas Universitātē, 22 – Rīgas Tehniskajā universitātē, 10 – citās augstskolās. Savukārt 19 pēcdoktoranti doktora grādu ir ieguvuši ārvalstīs, to starp Argentīnā, Apvienotajā Karalistē, Bulgārijā, Igaunijā, Indijā, Irānā, Itālijā, Krievijā, Lietuvā, Meksikā, Slovēnijā, Ukrainā, Vācijā, Zviedrijā.

Vairums pētnieku doktora zinātniskos grādus ir ieguvuši no 2013. līdz 2015. gadā, bet samērā liels pēcdoktorantu skaits doktora darbus ir aizstāvējuši pavisam nesen – 2019. gadā.

Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsta 4. kārtas izsludināšana plānota 2020. gada aprīlī

Plānots, ka pēcdoktorantūras pētniecības atbalsta 4. atlases kārtu Valsts izglītības attīstības aģentūra izsludinās 2020. gada aprīlī, un zinātniskās institūcijas un komersanti pētniecības pieteikumus varēs iesniegt līdz jūnija vidum. Pēcdoktorantūras pētniecības atbalstu piešķir, lai attīstītu jauno zinātnieku prasmes un palielinātu zinātnisko kapacitāti, nodrošinot jauno zinātnieku karjeras uzsākšanu zinātniskajās institūcijās un pie komersantiem, kā arī, lai veicinātu pētniecības kompetenču pilnveidošanu, cilvēkresursu atjaunošanu un kvalificētu speciālistu skaita pieaugumu.

Ir paredzēts, ka tuvākajā laikā tiks pieņemti grozījumi 2016. gada 19. janvāra Ministru noteikumos Nr.50 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā" 1.1.1.2. pasākuma "Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts" īstenošanas noteikumi" (MK noteikumi), nosakot, ka pētniecības īstenošanas termiņš būs līdz 30 mēnešiem un pieejamais finansējums vienam pieteikuma īstenošanai būs 111 505 eiro.

Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts paredzēts fundamentālo vai rūpniecisko pētījumu īstenošanai, tehnoloģisko tiesību aizsardzībai, zināšanu un tehnoloģiju pārnesi, kompetenču pilnveidošanai, starptautiskajai mobilitātei un tīklošanai, bakalaura, maģistru vai doktoru darbu vadīšanai un recenzēšanai, citu pētniecības vai inovācijas projektu sagatavošanai, kā arī sabiedrības informēšanai par pētniecības pieteikuma ietvaros veikto pēcdoktoranta pētījumu, tā norises gaitu un zinātniskajiem rezultātiem.

4. atlases kārtā pieejamais finansējums būs ap 11,5 miljoniem eiro, kuri būs atvēlēti gan ar saimniecisko darbību saistītiem pētījumiem, gan ar saimniecisko darbību nesaistītiem pētījumiem. Pētniecības pieteikumus varēs iesniegt pēcdoktoranti, kuri doktora grādu ieguvuši ne agrāk kā 10 gadus pirms pētniecības pieteikuma iesniegšanas.

Precīzs pieteikumu iesniegšanas termiņš tiks izsludināts pēc MK noteikumu grozījumu pieņemšanas. Lūdzam sekot līdzi informācijai VIAA mājaslapā: detalizēta informācija par konkursu, atbalstāmajām darbībām un 4. kārtas nolikums tiks publicēts VIAA mājaslapas sadaļā Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts » Konkursi.

Papildu informācija: **Līga Mirlina**
VIAA Pētniecības un inovācijas atbalsta politikas nodaļas vecākā eksperte

LJZA PIEVIENOJAS JAUNS VALDES LOCEKLIS

Turpinājums no 2.lpp.

Eduards stāsta: "LJZA savā īsajā pastāvēšanas laikā izaugusi par sadzirdamu un sadzirdētu jauno zinātnieku viedokļa paudēju. Vēl jo vairāk, tās pienums mūsu mazās valsts zinātnes politikā spīglt demonstrē, ka visdažādāko jomu pārstāvjiem ir iespējams formulēt vienotu viedokli, ka ir iespējams diskutēt pēc būtības, bez "melns-balts" pseidofilofofijas un apvaidojumiem". Viņš turpina: "Ir svarīgi, ka LJZA uzkrātais "know-how" komunikācijā ar citiem sociālajiem partneriem un institūcijām tiek veiksmīgi nodots tālāk no valdes uz valdi. Mani ļoti uzrunā kolēģiālā un draudzīgā LJZA atmosfēra, kam cauri nespīd personīgās ambīcijas, bet gatavība problēmas risināt kopā. Uzskatu, ka caurspīdīguma un atklātības ziņā no LJZA var mācīties ļoti daudz Latvijas profesionālās organizācijas."

Eduards plāno pilnasinīgi atbalstīt līdz šim uzņemto apvienības kursu tādos pašreizējās dienaskārtības jautājumos kā augstākās izglītības pārvaldes modeļa maiņa un trīs pilāru finansēšanas modelis. Viņš uzskata, ka LJZA pašreizējā situācijā būtu jāturpina uzstāt uz reālistisku zinātnes finansālo mērķu uzstādīšanu, konsekventi atgādinot par to izpildi, un nevis kosmisku mērķu uzstādīšanu neparedzamā nākotnē.

LJZA valdes priekšsēdētāja Ieva Siliņa komentē: "Eduards ir vērtīgs pienums LJZA vadības komandā. Mēs augsti vērtējam gan viņa personiskās īpašības, mērķtiecību un cilvēcīgās vērtības, gan "Imperial College London" iegūto pieredzi, kas nodērē, vēl plašāk attīstot apvienības starptautisko sadarbību. Liels prieks ir arī par Eduarda iesaisti komunikācijā ar skolu jauniešiem, tā kā tieši šobrīd plānojam izvērst šāda veida aktivitātes."

Latvijas Universitātes Literatūras,
folkloras un mākslas institūts (LU LFMI),
pamatojoties uz LU LFMI Stratēģiju (2015–2020),
izsludina konkursu uz akadēmiskā amata vietu:

pētnieka vieta kultūrpētniecībā ar ievirzi sabiedrības reliģisko prakšu izpēte;

Pētnieka darba samaksa, sākot no 525 EUR mēnesī (bruto);
LU LFMI amatu nolikumu un aprakstus sk. LU LFMI mājaslapas (www.lulfmi.lv) sadaļā "Dokumenti". Pretendentiem jāiesniedz: iesniegums, CV, zinātnisko kvalifikāciju apliecinājoša dokumenta kopija, zinātnisko publikāciju saraksts (2014–2020) un perspektīvais pētnieciskā darba redzējums ieviešanas periodam (6 gadiem). Dokumenti iesniedzami līdz š.g. 20. aprīlim LU LFMI sekretariātā, Mūkusalas ielā 3, 509. kabinetā, kā arī elektroniski (ieva.garda@lulfmi.lv). Tālrunis uzziņām 67229017.

IN MEMORIAM

ALDONIS VĒRIŅŠ

(06.01.1929. – 06.03.2020.)

Šī gada 6. martā mūžībā devies puķkopis un selekcionārs, valsts emeritētais zinātnieks, ilg-gadējs žurnāla "Dārzs un Drava" galvenais redaktors, grāmatu un publikāciju autors, Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktors Aldonis Vēriņš.

Vēriņš dzimis 1929. gada 6. janvārī Valkas novada Zvārtavas pagastā. Viņš ar izcilību beidzis Latvijas Valsts universitātes Bioloģijas fakultāti 1954. gadā. Pēdējos septiņdesmit savā mūža gadus Vēriņš veltījis puķkopībai un selekcijas darbam. Viņš izveidojis vairāk nekā 400 gladiolu šķirņu, no kurām viena – *Dave's Memory* – ir vienīgā no Ziemeļeiropas un Austrumeiropas, kas ierakstīta Pasaules gladiolu Goda zālē Nujorkā. Piecas A. Vēriņa selekcionētās peoniju šķirnes iekļautas Nacionālā Botāniskā dārzā izveidotajā Slavas zālē.

Pēc piecdesmit gladiolu un divdesmit lielziedu irisu selekcionēšanai veltītajiem gadiem Aldonis Vēriņš pievērsās peonijām, kuras pats dēvēja par savu kroņa kultūru, kuru gan kolekcionēja, popularizēja, gan selekcionēja. Aldoņa Vēriņa

monogrāfiju "Latvietis un viņa peonijas" (2014, LU Akadēmiskais apgāds), Latvijas Zinātņu akadēmija 2014. gadā nosauca par vienu no nozīmīgajiem zinātnes sasniegumiem, uzsverot, ka apjomīgajā 460 lappušu biezajā enciklopēdiskajā monogrāfijā atrodamas visaptverošākās ziņas par izcilākajiem pasaules peoniju audzētājiem un selekcionāriem un viņu sasniegumiem gan agrotehnikas izstrādē, gan arī jaunu, modernu šķirņu izveidē, tai skaitā aprakstīta arī paša grāmatas autora Aldoņa Vēriņa 40 gados krātā pieredze, kā arī doti pasaules labāko 1227 peoniju šķirņu apraksti. "... ja atrodas puķkopji, kuri kādai puķu kultūrai velta visus spēkus – izveido un iesaka jaunas šķirnes, izpēta un iesaka labākos audzēšanas paņēmienus, izvērš plašu propagandu medijos – , arī citi to iemīļo. Tā tika iemīļotas gladiolas, tulpes, irisi, lilijas, narcises un dālijas. Taču peonijas joprojām bija paberna lomā – 20. gs. beigās neviens Latvijas puķkopis tās nebija atzinis par savu galveno un skaidrāko puķu kultūru," grāmatas ievadā atzina selekcionārs. Aldoņa Vēriņa grāmata "Latvietis un viņa peonijas" ir tikai viena no viņa sarakstītajām grāmatām, blakus vairāk nekā 1000 zinātniskajām publikācijām un rakstiem.

Vēriņš saņēmis vairākus apbalvojumus, tostarp 1999. gadā Triju Zvaigžņu ordeņa 1. pakāpes Goda zīmi par mūža ieguldījumu Latvijas puķkopības attīstībā, bet 2008. gadā – Latvijas Republikas IV šķiras Atziņības krustu. Latvijas Zinātņu akadēmija 2001. gadā piešķirusi goda doktora grādu, savukārt Valsts emeritēto zinātnieku padome 2005. gada 25. maijā ievēlējusi par valsts emeritēto zinātnieku.

Latvijas Zinātņu akadēmija izsaka visdziļāko līdzjūtību A. Vēriņa tuviniekiem, draugiem un kolēģiem!

ZINĀTNE UN AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA REFORMU DZIRNĀS

Turpinājums no 1.lpp.

Tā ir viena no būtiskākajām kļūdām politikā, realizējot pareiza teksta programmu! Otrā mūsu nelaime – nepareizi, analogi kā uztverts vārds "reforma", tiek uztverti dažādu ārvalstu speciālistu ieteikumi mūsu valsts darbības pilnveidei zinātnē un augstākajā izglītībā. Pasaules Bankas 2016. gada 20. decembra publikācijā "Starptautiskās tendences un laba prakse augstākās izglītības iekšējā finansēšanā un pārvaldībā", kas tika veikts ESF projekta ietvaros par Latviju, ir teikts, ka pašreizējā starptautiskā tendence ir dot priekšroku lielākām struktūrvienībām ar augstāku darbības un finansālās autonomijas pakāpi. Bet ne maz netiek ievērots šajā pašā ziņojumā tālāk teiktās, ka lai gan līdzīgas norises vērojamas daudzās valstīs, iekšējās pārvaldības sistēmu veidošanā nav iespējams rast vienu, visām situācijām piemērotu risinājumu. Augstākās izglītības sistēmām ir atšķirīga vēsture, tradīcijas un vērtības, tiesiskais regulējums un vispārīgā pieeja pārvaldībai. Tāpat arī iestādēm ir īpašas vēsturiskās iezīmes, tradīcijas un vērtības, un cita starpā tās atšķiras arī pēc lieluma, uzbūves un profila. Abi šie īpatnību veidi ietekmē to, kāds būtu labākais iekšējās pārvaldības struktūru un procesu attīstības veids.

Tā ir otra lielā politisko programmu realizētāju kļūda – neievērot vēsturiskās iezīmes, tradīcijas un vērtības. Loģiski būtu izanalizēt kāpēc pēc valsts izveides 1918. gadā Latvija uz krieviskā Rīgas Politehniskā institūta bāzes izveidoja vienu Latvijas augstskolu – Universitāti un četras specializētās augstskolas (Mākslas, Mūzikas, Sporta un Kara). Svarīgi saprast, ka valstij strauji attīstoties, vēl straujāk attīstījās tās zinātne un augstākā izglītība visas nozarēs. Lai tālāk attīstītos inženierzinātnes, tām kļuva par šauru Latvijas Universitātē un tās, citās telpās, izveidoja Rīgas politehnisko institūtu. Nākamās bija lauksaimniecības un mežzinātnes nozāres kurām attīstoties bija par šauru pat Rīgā – tās pārcēlās uz Jelgavu. Tā ir mūsu ģeopolitiskā situācija, kas teritorijas ierobežotības dēļ radīja arvien jaunas augstākās mācību iestādes. Pat padomju laikā medicīnas nozāres tālākai attīstībai bija nepieciešams izveidot toreizējo Rīgas Medicīnas institūtu. Pēc neatkarības atjaunošanas vēl straujāk notika augstākās izglītības attīstība – izveidojās privātās augstskolas, bet ātrākai speciālistu sagatavošanai tika ieviestas pirmā līmeņa augstākās izglītības programmas, kuras sāka realizēt arī bijušie tehnikumi (tagad koledžas). Arī koledžas tiek uzskatītas kā augstākās izglītības institūcijas. Bet tā taču ir mūsu vēsturiskā attīstības iezīme un īpatnība! Vai mums jābaidās no t.s. lielā augstākās izglītības iestāžu skaita?

Lai formāli samazinātu šo skaitu nedrīkst likvidēt koledžu attīstības pierādījumu, ņemot tām augstākās izglītības iestādes nosaukumu, lai gan šādu programmu tās realizē. Nedrīkst formāli apvienot tradicionāli mazās specializētās augstskolas, kuras sagatavo Latvijai nepieciešamo speciālistu skaitu, nedrīkst likvidēt augstskolas un to statusu reģionos, tā bremsējot reģionu attīstību! Jebkura augstskolu apvienošana būtu formāls juridisks akts, jo Rīgas un visas Latvijas ģeopolitiskā situācija nedod iespēju izveidot vienu lielu augstskolas kampusu ar vismaz 80 tūkstošiem studentu. Tāpēc mūsu augstākās izglītības un zinātnes attīstība jābalsta ievērojot valsts vēsturiskās iezīmes un tradīcijas, nevis formāli, realizējot kādu no ārvalstu speciālistu ieteikumiem vai idejām. Ļoti žēl, ka netiek sadzirdēta pati galvenā doma, kuru izsaka ārvalstu speciālisti Latvijai. 2020. gada 26. februārī tika publicēts Eiropas Komisijas (EK) ikgadējais ziņojums par Latviju. Tajā runāts par jomām, kurās Latvijai izdevies sasniegt zināmu progresu, kā arī par nepilnībām, kuras nepieciešams novērst. Tur teikts, ka Latvija maz ieguldīta pētniecībā un inovācijā un saskaras ar pētnieku trūkumu. 2018. gadā Latvija pētniecībā un inovācijā ieguldīja 0,64% no IKP, kas bija viens no zemākajiem rādītājiem ES. Turklāt investīcijas ir ļoti atkarīgas no ES finansējuma un nav ievērojami palielinājušas vairāk nekā desmit gadus.

Sistēmas ievērojami nepietiekamais finansējums mazina tās efektivitāti un pievilcību pētniekiem, jo īpaši jaunajiem pētniekiem. Pasaules bankas speciālisti norādīja uz nepietiekošo finansējumu augstākajai izglītībai un to, ka neeksistē ilgtermiņa finansējuma garantijas. Finansējuma palielināšanas plāns būtu galvenais ar ko jāsaik zinātnes un augstākās izglītības sistēmas reforma. Līdztekus ievērojot ne tikai vēsturiskās iezīmes, tradīcijas un vērtības, bet arī – galvenās tendences Eiropā: augstākās izglītības un zinātnes tieša valsts regulējuma un virzības aizstāšana ar netiešas ietekmes veidiem, definējot mērķus un atstājot to sasniegšanas veidus iestāžu ziņā. Līdzšinējais paredzētais zinātnes un augstākās izglītības reformu realizācijas veids ir nesaprotams, jo tas ir pretrunā ar Valsts pārvaldes reformu plānu, kurš paredz samazināt valsts pārvaldes aparatā strādājošo skaitu un ar to saistītos izdevumus.

Padomju ieviešana valsts augstskolās, Latvijas Zinātnes padomes iekļaušana izglītības un zinātnes ministrijas sastāvā ir pretruna Valsts pārvaldes reformu plānam. Vai tikai izlejot ūdeni, neizliesim arī bērnu? Rezultātā neiegūsim cerēto, par ko vēlāk Valsts kontrole pamatoti pārmetīs nelietderīgu līdzekļu izlietojumu, kuri, pašreiz iecerētās reformas realizācijas gadījumā, būs ievērojami.

Uldis Grāvis

Latvijas Zinātnieku savienības valdes priekšsēdētājs

Latvijas Jauno zinātnieku apvienība

RTU UN LU IZVEIDO PIRMO KOPĪGO UNIVERSITĀŠU INKUBATORU LATVIJĀ

Lai veicinātu zinātniski ietilpīgas uzņēmējdarbības attīstību Latvijā, Rīgas Tehniskā universitāte (RTU) un Latvijas Universitāte (LU) ir izveidojušas kopīgu universitāšu inkubatoru. Pirmajā uzsaucumā biznesa idejas var pieteikt līdz 14. aprīlim.

"Mūsu mērķis, izveidojot Universitāšu inkubatoru, ir atbalstīt studentus zinātniski ietilpīgu biznesa ideju izstrādē un jaunu augstas pievienotās vērtības uzņēmumu dibināšanā," saka RTU Dizaina fabrikas Uzņēmējdarbības atbalsta programmu vadītāja Liene Briede. Viņa norāda, ka Latvijas jaunuzņēmumu ekosistēmā joprojām ir ļoti nepieciešams agrīns atbalsts biznesa ideju īstenošanai, tāpēc universitāšu inkubatoram būs nozīmīga loma līdzās jau esošajam pirmsinkubācijas un akcelrācijas programām. L. Briede arī prognozē, ka tas ļaus turpināt attīstīt jau citās programmās testētās biznesa idejas STEM (zinātnes, tehnoloģiju, inženierijas un matemātikas) jomās.

Šis ir jauns atbalsta instruments un būs papildinājums aktivitātēm, kas vērstas uz inovatīvās domāšanas attīstību, atbalstu jaunu produktu izstrādei, tehnoloģiju pārnesei un pētījumu komercializācijai, veicinot ciešāku augstskolu un uzņēmumu sadarbību konkurētspējīgas ekonomikas veidošanā.

RTU un LU sadarībā inkubatoru dalībniekiem nodrošinās starpdisciplināru pieredzi. "Universitāšu inkubators ir objektīvi pamatots nākošais solis universitāšu jau esošo iestrāžu attīstības turpināšanai un tehnoloģiju pārnesei ekosistēmā pilnveidošanai. Inkubators kļūs par nozīmīgu mehānismu universitātes radīto zinātņu ietilpīgu ideju virzīšanai investīciju piesaistes vidē, kā arī studentu praktisko kompetenču uzlabošanai uzņēmējdarbībā," saka LU Zinātnes departamenta direktors Dr.oec. Justs Dimants.

RTU un LU aicina studentus pieteikt biznesa idejas līdz 14. aprīlim. Vienā uzsaucumā tiks uzņemtas desmit komandas. Katrā komandā jābūt vismaz vienam RTU vai LU studentam un vienam pārstāvim jābūt kompetencēm STEM jomās, bet

vienam – biznesa, ekonomikas vai vadības jautājumos. Programma tiks īstenota četrus mēnešus, dalībniekiem nodrošinot mācības, vietēja un starptautiska mēroga mentoru atbalstu, konsultācijas, piemēram, komercdarbības idejas dzīvotspējas pārbaudei, biznesa plāna sagatavošanai, kā arī aprīkotas darba vietas un 5000 eiro lielu finansiālu atbalstu produkta attīstībai. Pēc inkubācijas komandas būs gatavas nākamajai attīstības fāzei – investīciju piesaistei. Tuvāk divu gadu laikā inkubatorā paredzēts uzņemt vismaz 30 komandas, nodrošinot ideju attīstībai finansiālu atbalstu vismaz 150 tūkstošu eiro apmērā.

Universitāšu inkubatora izveides pirmsākumi ir meklējami jau 2010. gadā, kad RTU un LU, aktualizējot atbalsta nepieciešamību zinātnes komercializācijas aktivitātēm Latvijā, uzsāka pirmās sarunas par inkubatora izveidi. Rezultātā tika izveidots Zaļo Tehnoloģiju inkubators, kur organizatoriskajā procesā piedalījās arī Norvēģijas partnerorganizācija SIVA. 2017. gada pavasarī, noslēdzoties Norvēģijas finanšu instrumenta programmas "Inovācijas "zaļās" ražošanas jomā" projekta "Zaļo tehnoloģiju inkubators" finansējumam, tika aktīvi meklēti tālākie attīstības ceļi. Turpinājums skaidri iezīmējās 2018. gadā, kad augstākajām mācību iestādēm Latvijā tika dota iespēja īstenot Studentu inovāciju grantu programmu ar mērķi attīstīt studējošo inovatīvo domāšanu, jaunrades prasmes un uzņēmējspēju. Visa līmeņa studentiem piedāvājot iesaistīties dažādās aktivitātēs un pilnveidot uzņēmējspēju, sadarboties ar industrijā, attīstīt agrīnas zinātnietilpīgas biznesa idejas, saņemt stipendiju un atbalsta grantu. "RTU Inovāciju granti studentiem" un "Latvijas Universitātes inovāciju granti studentiem" ir platforma studējošiem, industrijai un zinātniekiem, kuri veicina savstarpējo sadarbību, izstrādi un jaunradi, ko iespējams tālāk attīstīt Universitāšu inkubatorā.

Informāciju sagatavoja:
Rīgas Tehniskā universitāte

Aizstāvēšana

Sakarā ar valstī izsludināto ārkārtas situāciju ar mērķi ierobežot Covid-19 izplatību Daugavpils Universitātē atceļ plānotās promocijas darbu aizstāvēšanas un atsauc Latvijas Zinātnes padomes, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Zinātnieku savienības laikrakstā "Zinātnes Vēstnesis" 2020. gada 9. martā (5 (589)) publicētos paziņojumus par:

ANITAS KOKARĒVIČAS promocijas darba "Smēķēšanas ekonomiskais izvērtējums Latvijā" aizstāvēšanu Daugavpils Universitātes Ekonomikas promocijas padomes sēdē 2020. gada 3. aprīlī;

GIEDRIUS TRAKIMAS promocija darba "Attīstības ātruma un fizioloģiskā stresa ietekme uz kukaiņu metabolismu un uzvedību" aizstāvēšanu Daugavpils Universitātes Bioloģijas promocijas padomes sēdē 2020. gada 7. aprīlī;

NATALJAS SELIVANOVAS-FJODOROVAS promocijas darba "Latvijas reģionu ekonomiskā diferenciācija XXI gadsimta sākumā" aizstāvēšanu Daugavpils Universitātes Ekonomikas promocijas padomes sēdē 2020. gada 9. aprīlī

.

2020. gada 15. aprīlī plkst. 11.00 Daugavpils Universitātes Humanitāro un sociālo zinātņu institūta Sociālo pētījumu centra 422. telpā Daugavpili, Parādes ielā 1 notiks DU Ekonomikas nozāres promocijas padomes sēde, kurā promocijas darbu zinātniskā doktora grāda zinātnes doktore (*Ph.D.*) ekonomikā un uzņēmējdarbībā iegūšanai aizstāvēs

NATALJA SELIVANOVA-FJODOROVA.

Promocijas darba tēma "Latvijas reģionu ekonomiskā diferenciācija XXI gadsimta sākumā".

Recenzenti: *Dr.oec.* Olga Lavriņenko (*DU*); *Dr.oec.* Elita Jermolajeva (*LLU*); *Dr.oec.* Manuela Tvaronavičiene (Lietuvas Aizsardzības ministrija Lietuvas ģenerāļa Jona Žemaiša militārā akadēmija, Viļņas Ģedimīna Tehniskā universitāte).

na Tehniskā universitāte).

Ar promocijas darbu un tā kopsavilkumu iespējams iepazīties DU Socioloģijas un ekonomikas katedrā, Daugavpili, Parādes ielā 1-331, DU Bibliotēkā Parādes ielā 1 un DU tīmekļvietnē www.du.lv.

.

20. gada 15. aprīlī plkst. 13.00 Daugavpils Universitātes Humanitāro un sociālo zinātņu institūta Sociālo pētījumu centra 422. telpā Daugavpili, Parādes ielā 1 notiks Daugavpils Universitātes Ekonomikas nozāres promocijas padomes sēde, kurā promocijas darbu zinātniskā doktora grāda zinātnes doktore (*Ph.D.*) ekonomikā un uzņēmējdarbībā iegūšanai aizstāvēs

ANITA KOKARĒVIČA.

Promocijas darba tēma "Smēķēšanas ekonomiskais izvērtējums Latvijā".

Recenzenti: *Dr.oec.* Oksana Ruža (*DU*); *Dr.habil.oec.* Baiba Rivža (*LLU*); *Dr.oec.* Manuela Tvaronavičiene (Lietuvas Aizsardzības ministrija Lietuvas ģenerāļa Jona Žemaiša militārā akadēmija, Viļņas Ģedimīna Tehniskā universitāte).

Ar promocijas darbu un tā kopsavilkumu iespējams iepazīties DU Socioloģijas un ekonomikas katedrā, Daugavpili, Parādes ielā 1-331, DU Bibliotēkā Parādes ielā 1 un DU tīmekļvietnē www.du.lv.

.

LLU Veterinārmedicīnas zinātņu nozāres promocijas padomes 2020. gada 28. februāra atklātā sēdē **ILZE RUTKOVSKA** aizstāvēja promocijas darbu un viņai tika piešķirts zinātnes doktora (*Ph.D.*) grāds veterinārmedicīnas nozarē. Balsošanas rezultāti: par – 7, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

.

Latvijas Universitātes Filozofijas zinātņu nozāres promocijas padome 2020. gada 3. marta atklātā sēdē piešķīra **ANDRIM HIRŠAM** zinātnes doktora (*Ph.D.*) grādu filozofijā, etikā un reliģijā. Balsošanas rezultāti: par – 6, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

Redaktore Ilze Boldāne-Zeļņikova
"Zinātnes Vēstnesis"
Laikraksts iznāk kopš 1989. gada.
Reģistrācijas apliecība nr. 75.
Izdevējs: Latvijas Zinātņu akadēmija, Latvijas Zinātnes padome, Latvijas Zinātnieku savienība.

"Science Bulletin". Latvian Academy of Sciences, Latvian Council of Science, Association of Latvian Scientists.
"Zinātnes Vēstnesis" redakcijas padome: akadēmiskis Tālais Jundzis (vadītājs), LZA Prezidents Ojārs Spārītis, LZA ģenerālsekretārs Andrejs Silinš, LZA Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš, akadēmiski Raita Karnīte, Baiba Rivža, Jānis Spigulis, Pēteris Trāpen-

cieris, un LZA sabiedrisko attiecību speciāliste Ilze Stengrevica; Jānis Kloviņš un Arnis Kokorevičs (LZP); Uldis Grāvis (LZS).
Redakcija: Rīgā, Akadēmijas laukumā 1.
Tālr. 67225361, 26593299, fakss 67821153.
E-pasts: zinatnes.vestnesis@lza.lv; <http://www.lza.lv>
Indekss 77165. Iespiests: SIA Zemgus LB